

Samenwonen of niet?

Over de factoren die een rol hebben gespeeld bij het ontstaan en de evolutie van insektenkolonies.

Op donderdagavond 3 september zal dr. H.H.W. Velthuis een voordracht houden naar aanleiding van de tijdelijke tentoonstelling "Kleine bouwmeesters" in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Aan het samenwonen van soortgenoten in één nest kleven zowel voordelen als nadelen voor de betrokkenen. Bij de meeste diersoorten overheersen blijkbaar de nadelen, zodat we ze alleen kennen als solitaire die alleen ten behoeve van de voortplanting samenkomen. Factoren zoals onderlinge concurrentie om het voedsel of de nestplaats, of het feit dat de natuurlijke vijanden groepen gemakkelijker vinden dan verspreide individuen geven dan de doorslag.

Bij andere soorten zijn er blijkbaar belangrijke voordelen die opwegen tegen zulke nadelen. Dan kunnen we bijvoorbeeld een aantal nesten vlak bij elkaar aantreffen, ook al zijn de dieren in staat eventueel als solitair te leven.

Bij weer andere soorten is het samen in een nest leven de enige bestaansvorm. We kunnen dan vaak duidelijke verschillen zien tussen de bewoners, die we kunnen onderscheiden als koningin, werkster of soldaat. Zulke kolonies zijn zeer efficiënt georganiseerd. Toch zijn ze bepaald niet vrij van conflicten tussen de bewoners. Aan de hand van een aantal soorten bijen zal een beeld worden gegeven van het evolutieproces, dat achter deze levenswijze gaat. Er zullen vergelijkingen worden gemaakt tussen houtbijen, hommels, angelloze bijen en honingbijen. In deze reeks komt niet alleen de overgang van solitair naar hoog sociaal georganiseerd leven, maar ook het steeds ingewikkelder worden van de conflicten tussen de bewonersgroepen duidelijk naar voren.

Deze voordracht wordt gehouden op donderdag 3 september tijdens een bijeenkomst van Kring Maastricht van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, aanvang 20 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Naast leden van het Genootschap zijn ook andere belangstellenden welkom.

Uiteraard is deze avond ook de tentoonstelling "Kleine bouwmeesters" te bezichtigen.